

La visita d'estudi al Prat de Llobregat i al Delta occidental amb motiu de la sessió inaugural del curs 1989-1990

El dissabte 11 de novembre, un grup de socis i d'amics de la Societat Catalana de Geografia efectuà una sortida d'estudi al Prat de Llobregat i al Delta occidental. Era la manera de realitzar la sessió inaugural del curs.

La visita constà de tres parts ben individualitzades que permeteren d'analitzar amb força detall la realitat d'un sector de Catalunya on s'han acumulat els dèficits i els problemes.

1. Les primeres hores del matí foren dedicades a l'estudi de la situació general de la comarca. S'havia pujat a l'ermita de Sant Ramon i des d'allí es va poder tractar del garbuix i de la mescladissa on ha anat a raure aquest sector. Al peu mateix, hi havia la població de Sant Boi de Llobregat, exemple paradigmàtic del creixement caòtic experimentat els anys seixanta i setanta. Més enllà, la turbamulta —«multitud confusa i desorientada»— de les aglomeracions urbanes de Cornellà, de Sant Joan Despí, de l'Hospitalet, etc.

Quan la boira s'esquinçava, i s'anava enfortint el dia, es distingia el tram final del riu, camí de la mar, a través d'un territori que no fa massa dècades havia estat l'horta de Barcelona. Més lluny s'albirava el Prat, objectiu final de la sortida i, al peu de Sant Ramon, on estava el grup, s'endevinava la carretera que ha esdevingut el carrer major veritable de l'aglomeració que, després de Sant Boi, segueix cap a Viladecans, Gavà i Castelldefels.

Ja, des de Sant Ramon, es va poder constatar com el creixement desordenat havia estat el motiu de la destrucció ambiental, fet que torna a ésser preocupant a causa de la manca d'una política ecològica comuna clara i definida quan es reemprenen les activitats econòmiques, un cop sortits de la llarga crisi dels deu anys.

Es va veure la unitat morfològica urbana dels municipis del Delta occidental i com comença a omplir-se de ciment en direcció al Prat i es va comprendre el perquè dels fluxos intensos i de les relacions intenses que entre aquells municipis s'han anat establint i que, ara ja s'estenen més enllà del riu, fins abastar l'Hospitalet i Barcelona.

El Delta occidental

1. Mobilitat per treball. Desplaçaments intermunicipals

	1	2	3	4	5	6	7
Castelldefels	7.757	5.429	4.565	3.032	864	40,1	15,9
Gavà	8.608	8.750	4.810	3.798	3.940	44,1	45,0
Prat de Llobr.	16.828	16.851	10.031	6.797	6.820	40,4	40,5
St. Boi Llobr.	18.509	13.326	7.654	10.855	5.672	58,6	42,5
Sta. Coloma Cer.	703	691	226	477	465	67,8	67,3
Viladecans	11.858	6.886	4.585	7.273	2.301	61,3	8,9

1 (3+4) Població activa ocupada.

2 (3+5) Llocs de treball.

3 Viatges interns. Actius que treballen al propi municipi.

4 Sortides. Actius que treballen a d'altres municipis.

5 Entrades. Actius residents a d'altres municipis que treballen al municipi.

6 % de viatges externs sobre població activa ocupada.

7 % d'entrades sobre llocs de treball.

2. Principals relacions externes. Relacions amb Barcelona per motiu de treball

	1	2	3	4	5
Castelldefels	19,8	4,4	44,8	8.461	20,6
Gavà	17,0	6,1	25,9	12.548	16,0
Prat de Llobr.	29,4	19,3	60,3	23.648	34,7
St. Boi Llobr.	28,8	12,4	42,3	24.181	28,9
Sta. Coloma Cer.	24,0	12,3	27,0	1.678	21,7
Viladecans	19,8	9,5	31,3	14.159	21,2

1 Sortides cap a Barcelona. % de la població activa del municipi

2 Entrades des de Barcelona. % llocs de treball del municipi

3 Total moviments relacionats amb Barcelona (1+2): % total dels moviments externs del municipi.

4 Total moviments del municipi: Total entrades + Total sortides + Interns.

5 Total moviments relacionats amb Barcelona (1+2): % total moviments del municipi (4).

La Subàrea de l'Hospitalet de Llobregat

Principals relacions intermunicipals per motiu de treball

	Total relacions externes entrades + sortides	Primera relació municipal	Segona relació municipal	Tercera relació municipal
Cornellà de Llob.	23.840	Barna. 43%	Hosp. 14%	Esplg. 13%
Esplugues de Ll.	20.641	id. 46%	id. 16%	Corne. 15%
L'Hospitalet	81.026	id. 73%	Esplg. 4%	Corne. 4%
Prat de Llobr.	13.617	id. 60%	Hosp. 15%	St. Boi 5%
St. Boi de Ll.	16.527	id. 42%	id. 13%	Corne. 9%
St. Feliu de Ll.	8.029	id. 39%	id. 10%	St. Just. 9%
St. Joan Despí	9.581	id. 34%	Corne. 22%	Esplg. 11%
St. Just Desvern	5.767	id. 43%	St. Fel. 13%	id. 12%

Font dels tres quadres: Corporació Metropolitana de Barcelona, 1987, *Aportació al debat sobre l'Organització Territorial de Catalunya*

2. Un cop al Prat, s'uniren als visitants l'alcalde Lluís Tejedor i altres representants del Consistori que ja no deixaren el grup fins el vespre. Fou amb ells que es resseguí el terme i es va poder observar amb deteniment l'estat en què es troba el procés de deteriorament que experimenta el municipi.

Es van poder analitzar els projectes de desviament del riu Llobregat i d'alguns dels eixos viaris importants, es comprovà l'efecte de la salinització de les aigües subterrànies, l'impacte que causaria l'ampliació del port i la de l'aeroport, l'estat de construcció de nous habitatges i d'enderroc dels que han esdevingut obsolets i inhabitables, les línies principals d'un model nou d'actuació en matèria d'urbanisme, es visitaren algunes realitzacions municipals, etc.

3. Finalment, cap el tard, al saló d'actes de l'Ajuntament del Prat de Llobregat se celebrà la sessió acadèmica inaugural del curs.

El president de la Societat Catalana de Geografia parlà de com s'havia organitzat el curs 1989-1990 i de com aquesta visita al Prat de Llobregat —que formava part de la sessió inaugural— era un reflex del que es volia que fos el contingut de la Societat en els mesos venidors. En presentar, a continuació, el número 19 de «Treballs de la Societat Catalana de Geografia», que amb aquesta aparició compleix cinc anys d'existència, remarcà com l'entroncament que cada vegada s'intenta amb més intensitat amb els problemes vius de la comunitat, ha estat sempre l'objecte de la Societat Catalana de Geografia.

Després, l'historiador-geògraf senyor Jaume Codina, pronuncià la lliçó inaugural sobre *el suburbi estrany i gegantí o l'originalitat comarcal al Baix Llobregat*. El doctor Codina aportà, junt a les dades històriques més adients, una gran quantitat d'exemples actuals del que passa al Delta, i algunes suggerències del que caldria fer per evitar la seva degradació i la seva suburbització total.

Va cloure l'acte l'alcalde del Prat de Llobregat, senyor Lluís Tejedor i Ballesteros, que durant tot el dia havia estat amb el grup de la Societat Catalana de Geografia. El batlle parlà de la voluntat col·lectiva d'edificar una comunitat més justa en un entorn més habitable, de la possibilitat d'assolir-ho, demanà a tots els presents la seva col·laboració i manifestà *la determinació tenaçment perseverant* de continuar per la ruta empresa.

A aquestes intervencions seguí una discussió molt animada. Però el debat no s'exhaurí allà, ans el contrari. Durant el retorn continuà més viu, encara.

Als qui formaren el grup d'assistents a la visita d'estudi al Prat i a tots, plau agrair a l'ajuntament del Prat de Llobregat i, en especial al seu alcalde senyor Tejedor i al regidor senyor Pérez i als altres membres del Consistori, les seves atencions constants, el dinar que oferiren i la lliçó de dedicació i de civisme que amb tanta naturalitat i senzillesa impartiren.

De la visita al Prat de Llobregat. La conversa a la sortida del Museu.

La lliçó sobre el terreny durant dos moments de l'estudi del sector del Prat de Llobregat.